

LETNO
POROČILO
2017

Umanotera

Osebna izkaznica

Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj
Trubarjeva 50
1000 Ljubljana
Telefon +38614397100
Spletna stran: www.umanotera.org
Elektronski naslov: info@umanotera.org

Zaposleni v letu 2017

Gaja Brecej, direktorica in vodja projektov
Renata Karba, vodja projektov in namestnica direktorice
Andrej Gnezda, vodja projektov
Polona Valič, vodja projektov

Upravni odbor

Jernej Stritih, predsednik
Vida Ogorelec, članica
Goran Šoster, član

Letno poročilo 2017

Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj
Uredništvo: Andrej Gnezda
Prelom: Gaja Brecej
Lektura: Karin Geršak

Ljubljana, februar 2018

UMANOTERA
Slovenska fundacija za trajnostni razvoj

Kazalo

O Umanoteri

Ni vse, kar je pri dnu, »podn«

V letu 2017 smo ...

se zavzemali za zeleni razvojni preboj
se odzivali na vznemirjujoče pojave v okolju in družbi
sodelovali, povezovali
širili dobro energijo s predstavitvami dobrih praks
ozaveščali in izobraževali o trajnostnih vsebinah
posameznike povabili k podpori našega dela
zagotavljali transparentnost in odmevnost našega dela
skrbeli za razvoj organizacije in zaposlenih

Naše delo so podprli posamezniki in organizacije – zahvala

Finančno poročilo

O Umanoteri

Umanotera ima od leta 2010 status nevladne organizacije, ki deluje v javnem interesu na področju varstva okolja. Prek neodvisnega nadzora nad delovanjem oblasti, z zbiranjem in posredovanjem informacij, oblikovanjem različnih pobud in vključevanjem v procese spreminjanja in sprejemanja zakonodaje se Umanotera zavzema za demokracijo na višji ravni, ki naj vključuje prispevek civilne družbe. Organizira različne dogodke, na katerih opozarja na probleme s področja okolja in trajnostnega razvoja, oblikuje pobude in odpira javne razprave. S soočanjem različnih mnenj, izdajanjem publikacij, poročil in raziskav objavlja alternative uradnim dokumentom, informira in osvešča ter tako vpliva na javno mnenje. Ljudem predstavlja navdihujoče dobre prakse in v družbi povečuje dostopnost dobrih produktov.

V letu 2017 so se Umanoterine aktivnosti osredotočale na tri strategije za doseganje ciljev:

(1) teorija in politika: Plan B za Slovenijo, Trgovanje s prihodnostjo, kampanja za sistemsko financiranje okoljskih NVO, Zeleni razvojni preboj, vključevanje v postopke, Krčenje prostora civilne družbe, Okolje je naša glavna, Manifest civilne družbe za razvoj Slovenije, Break Free

(2) praksa: Skupnostno upravljanje z življenjskimi viri, Ozelenjevanje občinskega proračuna, okoljska politika Umanotere

(3) izobraževanje, informiranje in ozaveščanje: Slovenija znižuje CO₂: dobre prakse, Okoljske migracije, predavanja in delavnice za izobraževalce in mlade.

Vizija, poslanstvo, strateške vrednote

Umanotera trajnostni razvoj razume kot dinamično ravnovesje med človekom in naravo, ki omogoča socialno pravičnost in medgeneracijsko solidarnost. Trajnostni razvoj pomeni tudi, da namesto naravnih omejenih dobrin izkoriščamo neomejene zmogljivosti našega razuma, da bomo lahko svoje okolje in vire zapustili naslednjim generacijam v čim boljšem stanju.

Vizija Umanotere je: Slovenija – trajnostna družba do leta 2030.

Poslanstvo

Razvijamo vizijo trajnostnega razvoja. Smo pobudniki potrebnih sprememb in svetilnik trajnostnih praks. Spodbujamo prenos načel trajnostnega razvoja v način življenja. Smo primer dobro organizirane mreže ustvarjalnih posameznikov, ki z učinkovitim delovanjem dosegajo navdihujoče rezultate. Delujemo v skladu z načeli, ki jih zagovarjamo.

Umanotero vodijo organizacijske **vrednote**:

- želimo uresničevati velike cilje in ambiciozne vizije,
- gojimo globalno zavest v razmišljanju in delovanju,
- imamo iskrene motive,
- naše aktivnosti temeljijo na stvareh, v katere lahko verjamemo,
- stvari, ki jih govorimo, tudi izvajamo,
- trajnostni razvoj lahko dosežemo samo, če stopimo vsi skupaj,
- verjamemo v nujnost fokusirane uporabe znanja, virov in potencialov,
- skrbimo za svoje zaposlene,
- transparentnost je način zagotavljanja, da je naše delovanje učinkovito in v javnem interesu.

Strateška področja delovanja in cilji:

Okoljsko vzdržna družba: Slovenija izpolni svojo odgovornost za globalno okoljsko ravnatežje, predvsem na področjih podnebja in biotske raznovrstnosti.

Socialno pravična družba: Slovenija aktivno sodeluje pri reševanju lokalnih in globalnih problemov ter si prizadeva za družbo trajne blaginje za vse (družbo, ki jo definirajo ustrežnejši in bolj celoviti kazalniki razvoja od BDP-ja, pravični odnosi, odgovornost in omogočanje enakih priložnosti za vse, brez bogatenja na račun izkoriščanja).

Lokalno samooskrbna družba: Osnovne potrebe Slovenije so do leta 2030 pokrite z lokalnimi viri (energija, hrana, voda in drugi viri) v okviru njihove nosilne sposobnosti.

Odprta družba: V Sloveniji je uveljavljena participatorna demokracija. Da bi bile sprejete odločitve v javnem interesu, so procesi odločanja odprti in temeljijo na vključevanju civilne družbe. Nevladni sektor je enakovreden javnemu in zasebnemu.

Ni vse, kar je pri dnu, »podn« ...

Tudi v preteklem letu se odnos države in politike do okoljskih nevladnih organizacij ni »popravlil«, prej bi lahko dejali, da je strmoglavil. Finančni podhranjenosti, ki je postala že nekakšna stalnica med (okoljskimi) nevladniki, se je tako v letu 2017 pridružil še odkrit napad vlade na nevladne organizacije, ki delujemo na področju varovanja okolja. Če smo še pred letom dni lahko porast populizma in napade na civilno družbo s skrbjo spremljali v nekaterih članicah EU in evropskim kolegom pojasnjevali, da Slovenija še ni »na udaru« teh pojavov, je v letu 2017 ta ločnica brez dvoma padla. Pričelo se je z napadi in diskreditacijo nevladnikov, ki so opozarjali na pravice beguncev in dolžnosti države, ter nadaljevalo z napadi, diskreditacijami in grožnjami okoljskim nevladnikom, ki smo opozarjali na nesprejemljivost izgube 100 hektarjev zemljišč za izgradnjo Magnine lakirnice. Podpihovanje nekaterih vladnih in lokalnih oblastnikov je vodilo v pogrom in medijsko gonjo zoper nevladnike ter celo fizične grožnje nekaterim predstavnikom sektorja. Dno ne more biti kaj dosti nižje.

A kot je na duhovit način povzela ena od študentskih radijskih postaj, ni vse, kar je pri dnu, »podn«. Od spodaj prihajajo številne pobude in akcije posameznikov, iniciativ in lokalnih oblasti, ki ustvarjajo navdihujoče zgodbe in zavidljive dosežke. Njihovo (so)delovanje in podpora sta motivirala delo naše ekipe v 2017. In še naprej bomo skupaj z njimi v svoj prostor prenašali dobre prakse in koncepte ter se zavzemali in soustvarjali okoljsko vzdržno in podnebno ter družbeno pravično družbo. Hvala vsem, ki ste skupaj z nami ustvarjali navdihe v 2017.

Andrej Gnezda, Umanotera

Zeleni razvojni preboj

Ozelenjevanje občinskega proračuna

Jeseni 2016 smo začeli s projektom *Napredne občine Slovenije: lokalnim skupnostnim prijazni proračuni*. Namen projekta je bil opolnomočiti lokalne skupnosti za zeleno reformo občinskih proračunov in s tem prispevanje k prehodu v zeleno, z viri gospodarno in konkurenčno nizkoogljico gospodarstvo in trajnostno družbo.

V letu 2017 smo pripravili poročilo o uporabi proračunskih mehanizmov za podporo prehodu v nizkoogljico in krožno gospodarstvo: [Zelena proračunska reforma: politično in zakonodajno ozadje ter primeri iz drugih držav](#). V sodelovanju s Skupnostjo občin Slovenije smo organizirali nacionalni posvet *Napredne občine Slovenije: lokalnim skupnostim prijazni proračuni*, na katerem so sodelovali domači in tuji predstavniki občin, Evropske komisije, Ministrstva za finance in stroke, udeležilo pa se ga je več kot 60 udeležencev – predstavnikov občin, razvojnih agencij in stanovskih združenj, Državnega sveta RS, ministrstev, pristojnih za razvoj, finance, lokalno samoupravo, gospodarstvo ter okolje in prostor, Računskega sodišča RS, akademske sfere ter slovenske razvojne banke.

Posebne pozornosti so bile deležne predstavitve navdihujočih tujih in domačih dobrih praks uporabe proračunskih mehanizmov za spodbujanja trajnostnega razvoja v lokalnih skupnostih.

Tekom projekta smo v občini Ajdovščina kot pilotni občini izvedli delavnice z lokalnimi deležniki, se vključevali v proces priprave občinskega proračuna in srednjeročne razvojne strategije ter pripravili priporočila za ozelenitev občinskega proračuna. Ob zaključku projekta smo izdali [Priročnik za ozelenjevanje občinskega proračuna: Občinski proračun v podporo trajnostnemu razvoju lokalne skupnosti](#), pripravili dokument [Vzvodi in koristi zelene reforme občinskega proračuna – domače in tuje dobre prakse](#) in izdelali [infografiko](#). Pripravili smo [Priporočila za izboljšanje sistemskega okolja](#) in jih naslovili na relevantne institucije (Vlado RS, Ministrstva za javno upravo, infrastrukturo, okolje in prostor ter finance, Službo Vlade RS za razvoj in kohezijsko politiko, Eko sklad in združenja občin).

Viri financiranja: Ministrstvo za okolje in prostor, posvet sta sofinancirala tudi Mestna občina Ljubljana in Eko sklad j.s.

Spletna stran projekta: www.umanotera.org/kaj-delamo/trajne-vsebine-projekti-kampanje/ozelenjevanje-obcinskega-proracuna

Skupnostno upravljanje z življenjskimi viri

V letu 2017 smo nadaljevali s promocijo koncepta skupnostnega upravljanja z življenjskimi viri. Vzpostavili smo spletno stran (www.dovoljazvse.si), ki ponuja pregled obstoječih dobrih praks skupnostnega upravljanja z življenjskimi viri v Sloveniji in predstavlja projektna gradiva: vodnik po skupnostnem upravljanju z življenjskimi viri, katalog dobrih praks in priročnike za izvedbo skupnostnih projektov. Izvedli smo osem regijskih delavnic (v Mariboru, Kopru, Kranju, Zagorju ob Savi, Postojni in Ankaranu). Udeležilo se jih je več kot 200 občanov

in predstavnikov občin, civilnih iniciativ in nevladnih organizacij ter podjetij. Delavnice so ocenili kot za lokalne skupnosti zelo dobrodošle, ki so v veliki večini (97,6 %) presegle ali zadovoljile pričakovanja udeležencev. Mentorsko podporo smo nudili šestim iniciativam za izvedbo konkretnih skupnostnih projektov v lokalnem okolju.

Pripravili smo dva nova priročnika za izvedbo skupnostnih projektov: [Priročnik za vzpostavitev zadružnega razpršenega hotela](#) in [Priročnik za ureditev skupnostnega vrta](#).

Organizirali smo že drugo nacionalno konferenco Dovolj za vse: Skupnostno upravljanje z življenjskimi viri. Z nizom konferenc postopoma gradimo prepoznavnost znamke Dovolj za vse, povečujemo ozaveščenost o koristih skupnostnega upravljanja z življenjskimi viri ter vzpostavljamo mrežo in krepimo usposobljenost akterjev in podpornikov skupnostnih projektov. Skladno z geslom tokratne konference, ki je bilo »Od besed k dejanjem«, so udeleženci posveta iz prve roke spoznali dve navdihujoči tuji praksi – italijanski Razpršeni hotel Borgo Soandri in celovit pristop k uvajanju skupnostnih praks v belgijskem mestu Gent.

Da od besed k dejanjem prehajajo tudi slovenske lokalne skupnosti, pa so pokazali predstavljeni projekti spremljana pot v šolo v Novi Gorici, doživljajsko igrišče v Kranju, kolesarska pot v Postojni in skupnostni prostori v kranjskih krajevnih skupnostih. Prepoznavanje pomembnosti skupnostnega upravljanja z življenjskimi viri je s svojo udeležbo potrdilo več kot 80 udeležencev – predstavnikov občin, civilnodružbenih organizacij in civilnih iniciativ, izobraževalnih ustanov, podjetij in državne uprave.

Partnerja: Focus, društvo za sonaraven razvoj, Pravno-informacijski center nevladnih organizacij – PIC

Vir financiranja: Eko sklad, j.s.

Spletna stran projekta: www.umanotera.org/kaj-delamo/trajne-vsebine-projekti-kampanje/skupnostno-upravljanje-z-zivljenjskimi-viri

Delovna skupina Zeleni razvojni preboj mreže Plan B za Slovenijo

Umanotera v mreži Plan B koordinira delovno skupino Za zeleni razvojni preboj, ki je presečna delovna skupina. S svojim delovanjem prispeva k cilju odpiranja in pozicioniranja novih tem v politiki. V letu 2017 smo aktivno spremljali procese priprave in izvajanje politik. V okviru javne razprave o osnutku Strategije razvoja Slovenije 2030 smo dokument pregledali in pripravili [pripombe članic mreže](#), ki smo jih posredovali Vladi ter ob tem posredovali tudi sporočilo javnost, naslovljeno

Strategija stagnacije. Ob pripravi osnutka Zakona o spodbujanju investicij smo se udeležili pripravljalnega sestanka na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, na katerem smo izmenjali stališča in pripombe na osnutek zakona ter kasneje skupaj z Mrežo za prostor ministrstvu posredovali pisne pripombe. V njih smo opozorili, da opredelitev javnega interesa in javne koristi, kot ju določa osnutek zakona, ne ustreza duhu oz. nivoju javnega interesa, kot ga vzpostavlja ustava ter postavlja interes investorjev nad interes za urejanje prostora in nad pravila prostorsko-gradbene zakonodaje. Izpostavili smo tudi neustreznost predloga o razlaščenju lastnikov zemljišč in nepremičnin, ki bi, v kolikor je ta predlog sploh smiseln, moral biti urejen v krovnem Zakonu o urejanju prostora. Kljub večkratnim kasnejšim obsežnim spremembam zakona pripombe Delovne skupine niso bile upoštevane in posamezni škodljivi predlogi so ostali del osnutka zakona.

Odzivi na vznemirjujoče pojave v okolju in družbi

Trgovanje s prihodnostjo

Tudi v letu 2017 smo nadaljevali z opozarjanjem o pasteh proste trgovine in sodobnih sporazumih o prosti trgovini, ki jih EU sklepa s preostalimi državami sveta. V sodelovanju s sindikatom Mladi plus smo organizirali posvet o sporazumu CETA in projektu ustanovitve Multilateralnega naložbenega sodišča (MIC). Na posvetu smo gostili aktiviste iz Kanade in EU (Stuart Trew – Canadian centre for policy alternatives, Pia Eberhardt – Corporate Europe Observatory, Max Bank – Lobbycontrol), ki so poudarili, da sporazumi za multinacionalna podjetja prinašajo udobno in profitabilno okolje brez tveganj na račun ljudi in da projekt Multilateralnega naložbenega sodišča pomeni institucionalizacijo zgrešenega sistema, ki temelji na mehanizmu ISDS in bo še naprej omogočal nedopustne tožbe korporacij proti državam.

V Sloveniji smo gostili tudi kanadskega profesorja Gusa Van Hartna, ki že več kot desetletje kot akademik spremlja investicijsko pravo in ponuja poglobljeno in strokovno kritiko mehanizma ISDS. Obisk profesorja v Sloveniji smo izkoristili za srečanje s predstavniki Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo ter predsednico Odbora za gospodarstvo v Državnem zboru RS. Skozi leto smo vlado sistematično, preko dopisov in medijev opominjali, da še vedno ni izpolnila svoje zaveze Državnemu zboru RS in nevladnim organizacijam, sindikatom ter Zvezi potrošnikov Slovenije glede prošnje na Sodišče EU za mnenje o skladnosti sistema ICS s pravnim redom in pogodbami EU. Ob zaključku leta smo se sestali tudi s slovensko komisarko Violeto Bulc, kjer smo razpravljali o pomanjkljivi preglednosti trgovinskih pogajanj in neenakopravnem vključevanju deležnikov v pogajanja in posvetovanja.

Vir financiranja: Global Greengrants Foundation

Spletna stran: www.umanotera.org/kaj-delamo/trajne-vsebine-projekti-kampanje/trgovanje-s-prihodnostjo

Magna Nukleus

Umanotera je v postopku izdaje okoljevarstvenega soglasja za lakirnico Magna Steyr v občini Hoče - Slivnica v sodelovanju s petimi nevladnimi organizacijami s statusom delovanja v javnem interesu na področju varstva okolja na ARSO posredovala mnenja in pripombe na Poročilo o vplivih na okolje in zahtevo za vstop v postopek izdaje soglasja, saj smo vpliv nameravanega posega na okolje in zdravje ter premoženje ljudi ocenile kot zelo velik. S sodelovanjem v postopku smo si predvsem prizadevali za zmanjšanje negativnih vplivov tovornega prometa in vztrajali pri prenosu transporta na železnico, kot je narekoval občinski prostorski načrt.

Vir: Facebook skupina *Rešimo Rogoški gozd*

Projekt je v slovenski družbi spodbujal škodljivo dilemo med ohranjenim okoljem in gospodarskim razvojem oz. delovnimi mesti. Priča smo bili tudi do sedaj še ne videnim pritiskom investitorja in predstavnikov lokalnih oblasti in vlade na nevladne organizacije, ki so se na legitimen način vključevale v uradne postopke. Na to smo opozorili v [javnem pozivu](#) vsem odgovornim za izvajanje pritiska na okoljske nevladne organizacije v zadevi Magna, ki ga je podpisalo 49 nevladnih organizacij. Na predsednika vlade dr. Mira Cerarja se je [v posebnem pismu](#) obrnilo tudi 65 mednarodnih nevladnih organizacij in mrež, v katerem so izrazile zaskrbljenost glede pritiskov na civilno družbo in nevladne organizacije v Sloveniji, ki delujejo v javnem interesu na področju varovanja okolja.

Spletna stran: www.umanotera.org/novice/magnina-zaveza-da-bo-tovorni-promet-v-zvezi-z-delovanjem-lakirnice-prenesla-na-zeleznico-je-po-umanoterinem-mnenju-korak-ki-ustrezno-naslavlja-vpliv-na-kakovost-zraka-in-podnebje

Krčenje prostora civilne družbe

S posvetom *Krčenje prostora civilne družbe*, ki smo ga organizirali v sodelovanju z društvom Focus in Ekologi brez meja, smo opozorili, da z omejevanjem ali celo izgubo dejavne civilne družbe izgubimo prav vsi, obenem pa je s tem pod vprašaj postavljena tudi demokracija v naši državi. Predstavniki civilne družbe iz Slovenije in tujine so na posvetu opozorili na trende, ki omejujejo civilno družbo, od prevpraševanja legitimnosti civilne družbe do fizičnih napadov na aktiviste.

Četudi v Sloveniji zaenkrat ne moremo govoriti o radikalnem krčenju prostora civilne družbe, kjer država načrtno in sistematično omejuje in vpliva na delo civilne družbe, smo v zadnjih dveh letih imeli vsaj dva primera, begunsko krizo in Magno, ko so bile nevladne organizacije tarče grobih napadov, ne samo s strani javnosti in medijev, ampak tudi politike in oblasti. Na posvetu smo prisluhnili tudi gostji iz Madžarske, ki je opisala njihove izkušnje in pritiske, ki jih doživljajo domače nevladne organizacije s strani države in policije in so v nekaj letih prerasli

v današnje stanje. Kako so civilno družbo praktično popolnoma zadušili, pa smo slišali od gosta iz Turčije. Predstavljen je bil tudi primer Švedske kot primer dobre prakse in zgleda preostalim državam.

Ker močna civilna družba spodbuja višjo stopnjo participacije, več solidarnosti in pravičnosti, posoja glas šibkejšim in tistim, ki ga nimajo, zagotavlja več okoljske in družbene odgovornosti ter omogoča več nadzora nad oblastjo in izvajanjem politik, so se razpravljavci na posvetu strinjali, da želimo v Sloveniji ubrati pot skandinavskih držav in ne poti, ki so jo ubrali na Madžarskem ali v Turčiji.

Spletna stran: www.umanotera.org/novice/demokracija-pod-udarom-krčenje-prostora-civilne-družbe

Okolje je naša glavnic: nevladne organizacije in civilne iniciative

Slovenija se v razvojnih strategijah opredeljuje za trajnostni razvoj in prehod v zeleno gospodarstvo, na turističnih trgih pa se predstavlja kot zelena turistična destinacija. Da med tem in realnostjo zija širok razkorak,

pa se zelo očitno kaže pri primerih, kot sta Kemis in Magna, ter vrsti drugih lokalnih okoljskih problemov po vsej državi. Razkorak je posledica dejstva, da nekateri politiki postavljajo dobičke onesnaževalcev pred naše skupno okolje in zdravje ljudi.

S spremembami zakonodaje v zadnjih letih so tehtnico še bolj nagnili v prid neodgovornim onesnaževalcem.

Kot odziv na te nevzdržne razmere se je združilo 66 okoljskih nevladnih organizacij in civilnih iniciativ, ki so na Vlado RS naslovile poziv z zahtevami, da se nemudoma izboljša nadzor nad podjetji in napravami, ki predstavljajo grožnjo okolju in zdravju ljudi, ter v te postopke vključi strokovno javnost in civilno družbo, zagotovi neodvisno kritično presojo dela odgovornih, ki skrbijo za nadzor in dovoljenja, ter začne v zgodnji fazi vključevati civilno družbo, torej že takrat, ko se pripravljajo podlage, in potem v nadaljnjih postopkih sprejemanja strategij, predpisov, umeščanja v prostor in presoj vplivov na okolje.

Spletna stran: www.umanotera.org/novice/okolje-je-nasa-glavnica-ki-je-ne-dovolimo-zapraviti

Vključevanje v postopke: NEK in Kemis

Umanotera se je z organizacijami Pravno-informacijski center nevladnih organizacij – PIC, društvo Focus in Slovenski E-forum pritožila zoper sklep Agencije RS za okolje (ARSO), da za podaljšanje obratovalne dobe Nuklearne elektrarne Krško (NEK) presoja vplivov na okolje ni potrebna. Ministrstvo za okolje in prostor je kot drugostopenjski organ pritrdilo pritožbi in sklep odpravilo ter odločilo, da je za podaljšanje obratovalne dobe iz 40 na 60 let, tj. do leta 2043, treba izvesti presojo vplivov na okolje in pridobiti okoljevarstveno soglasje. Odločba ministrstva je na voljo na [tej povezavi](#).

Skupaj z organizacijami Pravno-informacijski center nevladnih organizacij – PIC, društvo Focus, Inštitut za trajnostni razvoj, Ribiška zveza Slovenije in posamezniki je Umanotera vstopila v postopek

ugotavljanja odgovornosti za sanacijo okoljske škode in odreditev sanacijskih ukrepov, ki ga je Agencija RS za okolje po uradni dolžnosti začela glede škode, ki je nastala zaradi požara dne 15.5. in 16.5.2017 v napravi za predelavo oziroma odstranjevanje odpadkov, katere upravljalec je Kemis d.o.o., Vrhnika.

Okoljske migracije

V obdobju povečanega števila prihodov beguncev in migrantov z območij vojnih konfliktov ter držav, kjer ekonomske razmere ne omogočajo dostojnega življenja, smo v Evropi priča pojavu nestrpnega govora in širjenja ksenofobije, ki nakazujeta, da evropska družba, na čelu

z njenimi političnimi predstavniki, ni tako odprta družba, kot se je morda do nedavnega zdelo. Toda kot opozarjajo strokovnjaki, lahko v prihodnosti pričakujemo

bistveno večje število prihodov migrantov v evropski prostor, ki pa za razliko od današnjih beguncev ne bodo prehajali zaradi vojnih konfliktov ali ekonomskih razlogov, temveč sodijo med t. i. okoljske begunce.

Januarja 2017 je v organizaciji Foruma za enakopraven razvoj in v sodelovanju z društvom Humanitas in Umanotero potekala delavnica »[Kako pa ti prispevaš k okoljskim migracijam?](#)« in pripravljeno je bilo [Stališče civilne družbe glede obravnave okoljskih migracij na mednarodni ravni](#).

17. maja 2017 je v organizaciji društva Humanitas, v prostorih Mednarodnega grafičnega likovnega centra v Tivoliju v Ljubljani [potekala projekcija filma in pogovor o okoljskih beguncih](#). V pogovoru je sodeloval tudi gost iz Umanotere, o dogodku pa je [poročala Umanoterina prostovoljka Iris Šömen](#).

Spletna stran: www.umanotera.org/kaj-delamo/trajne-vsebine-projekti-kampanje/okoljske-migracije-in-okoljski-begunci

Kvalitetna hrana in kvalitetno kmetijstvo – zdaj!

Kljub nizu preteklih reform je očitno, da Skupna kmetijska politika EU, ki ji je trenutno namenjenih 38 % proračuna EU in več kot 55 milijard EUR letno, ne uspe učinkovito reševati sodobnih izzivov kmetijskega sektorja in podeželja. Kmetje so zaradi tega soočeni s popačeno in izkrivljeno izbiro med bankrotom ali nadaljnjo intenzifikacijo. Tisti kmetje, ki izvajajo verodostojne alternativne prakse, kot je ekološko kmetijstvo, pa zaradi favoriziranja obstoječih intenzivnih praks ostajajo na obrobju. Zato smo se pred sejo Sveta EU za kmetijstvo in ribištvo, na katerem so kmetijski ministri iz držav članic EU razpravljali o prihodnosti evropske kmetijske politike, v Umanoteri s podpisom skupne izjave, ki jo je podpisalo več kot 150 evropskih in nacionalnih nevladnih organizacij, pridružili pozivu k obsežni reformi evropske kmetijske politike. V [skupni izjavi](#) smo pozvale k sistemu, ki bo pravičnejši, trajnosten in prožen ter oblikovan v skladu z naslednjimi načeli: (1) Pravični in raznoliki ekonomski sistemi kmetijstva in prehrane; (2) Zdravo okolje in sistem kmetijstva in prehrane, ki spoštuje dobrobit živali; (3) Podpora zdravju in blaginji državljanov; (4) Prehranska politika, ki je odgovorna do javnosti in temelji na participativnem upravljanju, opolnomočenju državljanov in demokraciji.

Spletna stran: www.umanotera.org/novice/kvalitetna-hrana-in-kvalitetno-kmetijstvo-zdaj

Javno pismo proti predlaganemu prispevku za prednostno dispečiranje in podobnim alternativnim ukrepom

Vlada je v mesecu marcu s spremembami in dopolnitvami Energetskega zakona nameravala uvesti t. i. prispevek za prednostno dispečiranje, sredstva, zbrana iz tega naslova, pa bi bila namenjena pokrivanju večdesetmilijonskega primanjkljaja Termoelektrarne Šoštanj (TEŠ), zaradi česar se je prispevka oprijelo ime »prispevek za TEŠ«. Nevladne organizacije in sindikati smo na Vlado RS naslovile javno pismo, v katerem smo opozorile, da prispevek pomeni zvišanje položnic prebivalkam in prebivalcem Slovenije, in izrazile nasprotovanje kakršnemu koli podobnemu „alternativnemu ukrepu“, ki bi pomenil zvišanje položnic končnim odjemalcem ali nižanje delavskih pravic delavcem v energetiki. Takšni predlogi so bili pričakovani, saj predstavljalo le epilogo sage o TEŠ, katere zaključek je bil znan že vnaprej, ter osnovne prijeme, s katerimi odločevalci podružabljajo stroške svojih napačnih odločitev. Predlog uvedbe prispevka je vlada kasneje umaknila, a hkrati napovedala pripravo alternativnih rešitev.

Spletna stran: www.umanotera.org/novice/javno-pismo-proti-predlaganemu-prispevku-za-prednostno-dispeciranje-in-podobnim-alternativnim-ukrepom

Sodelovanje, povezovanje

Plan B za Slovenijo, mreža nevladnih organizacij za trajnostni razvoj

Plan B za Slovenijo je mreža nevladnih organizacij za trajnostni razvoj, ki se osredotoča na vplivanje na politike in na izvrševanje ter ocenjevanje dogovorjenih politik. Stremi k učinkovitosti z združevanjem znanja z

reprezentativnostjo, aktivno udeležbo svojih članic in grajenjem koalicije. Deluje izključno v dobrobit celotne družbe. V letu 2017 je mreža združevala 36 nevladnih organizacij, od katerih jih ima 17 status delovanja v javnem interesu na področju ohranjanja narave in/ali varstva okolja.

Mreža slovenskih okoljskih nevladnih organizacij, ki jo koordiniramo v Umanoteri, je bila vzpostavljena v okviru projekta Plan B za Slovenijo – Pobuda za trajnostni razvoj, ki je v štirih fazah potekal med leti 2009 in 2015. V aktualnem obdobju kohezijske politike se je nova faza projekta pričela izvajati 1. 11. 2015 in se bo zaključila 30. 4. 2019. Aktivnosti, ki smo jih izvajali v letu 2017:

- izmenjava informacij in obveščanje članic,
- pregled, izvajanje programa ter aktivnosti mreže,
- urejanje in objavljanje mesečnih novic mreže ter urejanje spletne strani,
- organizacija in izvedba letnega srečanja članic mreže – Zbor članic 2017 (Botanični vrt Ljubljana, marec 2017),

- sodelovanje s konzorcijem vsebinskih mrež ter soorganizacija nacionalnega dogodka Soodločanje: ali civilna družba sodeluje pri odločanju,
- sodelovanje v programu za organizacijski razvoj NVO (CNVOS),
- soorganizacija posvetov za usklajevanje stališč znotraj mreže na področju trajnostne energetike: hidroenergija (april 2017), vetrna energija (april 2017), jedrska energija (april 2017), udeležba na delavnici Zimski energetska paket (marec 2017),
- koordinacija delovne skupine Financiranje okoljskih NVO ter predstavitev predloga za povečanje namenskih sredstev za varstvo okolja in urejanje prostora in boljše financiranje NVO s teh področij na srečanju medresorske delovne skupine Partnerstvo za zeleno gospodarstvo, Ministrstvu za finance, Ministrstvu za okolje in prostor ter podana pobuda Mestni občini Ljubljana za ureditev systemskega financiranja,
- evalvacija glede podpornih storitev mreže.

Partnerja: Pravno-informacijski center nevladnih organizacij – PIC, Ekologi brez meja

Vir financiranja: Ministrstvo za javno upravo (80 % iz Evropskega socialnega sklada EU in 20 % s strani Ministrstva za javno upravo)

Spletna stran projekta: www.planbzasslovenija.si

Manifest civilne družbe za razvoj Slovenije

V obdobju pred lokalnimi in državnoborskimi volitvami 2018 je Umanotera podala pobudo za pripravo civilnodružbenega manifesta za razvoj Slovenije in vodila proces njegove priprave, v katerem je sodelovalo 30 organizacij in strokovnjakov, ki smo aktivni na področju oblikovanja politik in delujemo na področjih varstva okolja, sociale, družboslovja in gospodarstva.

[Manifest z nadnaslovom Za družbo blaginje v trdni mreži življenja](#) je stopil na ramena desetletju razmišljanj o alternativnih razvojnih

scenarijih pobude za trajnostni razvoj Plan B za Slovenijo. Medtem ko je Plan B namenjal največji poudarek okoljskim vidikom trajnosti, so v Manifestu enakovredno zastopane tudi socialne in gospodarske teme.

Z zastavljanjem vprašanj, kot so: *Za kaj se kot družba resnično zavzemamo? Kaj nam o državi povedo najbolj ranljivi deli naše družbe? Kaj bi se moralo zgoditi, da nam ne bi bilo težko plačevati davkov? V čem je Slovenija edinstvena in kakšen je lahko naš edinstveni prispevek k svetu? Rast gospodarstva – zakaj, za koga in za kakšno ceno? In koliko je dovolj?* Manifest naslavlja vprašanje, na katerih križiščih stojimo kot družba po več kot pol stoletja v stalno rast proizvodnje in potrošnje usmerjenega razvoja in kam želimo. Z Manifestom želimo v družbi spodbuditi proces oblikovanja nove razvojne miselnosti in preseči vsiljeno enoumje razvojne paradigme neoliberalnega kapitalizma.

Manifest predstavlja tudi priložnost za vzajemno vsebinsko krepitev nevladnega sektorja in prispevek k prizadevanjem za širjenje prostora civilne družbe.

Spletna stran: www.umanotera.org/kaj-delamo/obcasne-druge-vsebine/za-druzbo-blaginje-v-trdni-mrezi-zivljenja-manifest-civilne-druzbe-za-razvoj-slovenije

Break Free

Ko je Vlada RS iskala načine, kako bi z javnim denarjem subvencionirala TEŠ, zajetno subvencijo pa podelila tudi TE TOL, se je pred vlado zbralo več kot 300 posameznikov, ki so predsedniku vlade dr. Miru Cerarju priredili podnebno budnico. Shod je bil del globalnega podnebnega gibanja Break Free, ki je potekalo v marcu in je z več kot 100 "akcijami" po svetu od političnih voditeljev zahtevalo hitro in odgovorno opuščanje fosilnih goriv. V Sloveniji smo se gibanju Break Free pridružili in ga aktivno podprli tudi v Umanoteri. Podprli smo poziv predsedniku vlade dr. Miru Cerarju, naj slovenska vlada v skladu s Pariškim sporazumom usmeri vso javno finančno podporo zagotavljanju pravočasnega, odgovornega in pravičnega prehoda s fosilnih virov na energetske sistem, ki temelji na energetskih prihrankih, učinkoviti rabi energije in obnovljivih virih energije. S tem smo se pridružili več kot 70 okoljevarstvenim, mladinskim, študentskim in sindikalnim organizacijam ter organizacijam, ki delujejo na področju javnega zdravja in človekovih pravic, ter več kot 5.000 posameznikom.

Spletna stran: www.umanotera.org/novice/vlada-se-uklanja-fosilni-industriji-pozablja-na-ljudi

10. obletnica Okoljskega centra

Okoljski center že deset let predstavlja dom okoljskim nevladnim organizacijam, povezuje zainteresirane deležnike, širši javnosti pa omogoča dostop do informacij in publikacij o varstvu okolja ter trajnostnem razvoju.

V prostorih Okoljskega centra so se rodili bogati in inovativni projekti ter aktivnosti s področja podnebnih sprememb, trajnostne mobilnosti, trajnostne energetike, krožnega gospodarstva, upravljanja z odpadki, zelenih delovnih mest, ekološkega kmetijstva, šolskih ekovrtov, varstva in ohranjanja narave, etične potrošnje, od-rasti, zelenega turizma, skupnostnega upravljanja z življenjskimi viri itd. Okoljski center je organizacijam civilne družbe ponudil možnost tesnejšega in trajnejšega povezovanja in sodelovanja, kar se kaže tudi v uspešno izvedenih partnerskih projektih, ki prinašajo v slovenski prostor pomembne modele za prehod v sonaravno družbo na družbeno in gospodarsko vzdržne ter vključujoče načine.

V sodelovanju z organizacijami CIPRA, Focus, Ekologi brez meja in Inštitut za trajnostni razvoj smo ob 10. obletnici Okoljskega centra ustvarili [kratek video](#), v katerem smo predstavili svoje delo in uspehe ter predstavili, kaj nas žene na naši poti naprej.

Spletna stran: www.okoljski-center.si

Predstavitve dobrih praks

Predstavitve dobrih praks so preizkušen način za razširjanje znanja in spodbujanje potrebnih sprememb za prehod v nizkoogljično in trajnostno družbo, ki ga uporabljamo na vseh področjih svojega dela. V letih 2011–2017 je Umanotera v okviru projekta *Slovenija znižuje CO₂: dobre prakse* izbrala več kot 100 nizkoogljičnih dobrih praks in jih javnosti predstavila v katalogih dobrih praks, na spletni strani www.slovenija-co2.si in s številnimi komunikacijskimi aktivnostmi. Na podlagi izvedenih predstavitev so bila oblikovana tudi priporočila odločevalcem za nadaljnje širjenje in uporabo dobrih praks. V letu 2017 smo pričeli že s četrto fazo tega projekta: konec leta smo uspešno prenesli in osvežili spletno stran projekta ter pričeli z vsebinskimi nadgradnjami. Z opisi številnih dobrih praks smo opremili tudi [Priročnik za ozelenjevanje občinskega proračuna](#) in dobre prakse uporabe proračunskih mehanizmov za spodbujanje trajnostnega razvoja lokalnih skupnosti zbrali v dokumentu [Vzvodi in koristi zelene reforme občinskega proračuna – domače in tuje dobre prakse](#).

Dobre prakse skupnostnega upravljanja z življenjskimi viri na področjih energije, lokalnega krožnega gospodarstva in trajnostne potrošnje, mobilnosti, participatornega upravljanja, samooskrbe s hrano in trajnostnega upravljanja prostora zbiramo in predstavljamo s pomočjo interaktivnega zemljevida na spletni strani www.dovoljzavse.si, ki nosilcem dobrih praks omogoča, da (ob uredniški potrditvi) svojo dobro prakso sami uvrstijo na zemljevid.

Viri financiranja: Ministrstvo za okolje in prostor in Eko sklad, j.s.

Spletne strani projektov: www.slovenija-co2.si/index.php, www.umanotera.org/kaj-delamo/trajne-vsebine-projekti-kampanje/ozelenjevanje-obcinskega-proracuna in <http://dovoljzavse.si>.

Usposabljanja, predavanja in drugi dogodki

V letu 2017 smo sodelovali na številnih okroglih mizah in razpravah, npr. o okoljskih migracijah, zelenosti zelenih politik, uporabi statističnih podatkov o porabi naravnih virov, okoljskih vplivih turizma, pritiskih na okoljske NVO itd., kamor so nas kot organizatorji dogodkov povabili:

- Statistični urad Republike Slovenije,
- Podeželski parlament – Društvo za razvoj slovenskega podeželja,
- Fakulteta za turistične študije Univerze na Primorskem,
- sejem Natour Alpe-Adria,
- Sociološko društvo,
- Društvo Humanitas – center za globalno učenje in sodelovanje,
- Radio Študent,
- Forum za enakopraven razvoj,
- Zmajeva luknja na Dolu pri Hrastniku.

V številnih krajih po Sloveniji smo izvedli predavanja in delavnice o različnih temah trajnostnega razvoja: podnebnih spremembah, trajnostnem življenjskem slogu, zelenih delovnih mestih, zelenem turizmu, participatornem proračunu itd. Naši slušatelji so bili izobraževalci in učenci oz. dijaki, udeleženci letnega zleta Zveze tabornikov Slovenije, športni vaditelji, razvojne agencije, nevladne organizacije, mladinske zveze in lokalne skupnosti.

Tudi v tem pogledu je bilo leto 2017 zelo aktivno za našo ekipo, ki je bila v 2017 širša za novo članico Andrejo Zgonc, ki se je v okviru programa Usposabljanje na delovnem mestu tri mesece usposabljala v naši organizaciji.

Potujoča razstava: Slovenija 50+

Umanotera je med leti 2009 in 2010 izvajala projekt Slovenija 50+, v sklopu katerega je pripravila razstavo, ki je prvič v Sloveniji na vizualen način predstavila pogubne posledice, ki jih bodo prinesle podnebne spremembe, če ne bomo ukrepali. V letu 2017 smo v sklopu projekta na področju globalnega učenja Same World, ki ga izvaja Društvo Humanitas, ponudili razstavo šolam po Sloveniji, saj sta tematika in razstava še vedno zelo aktualni. V letu 2017 je tako bila razstava na ogled na petih šolah (OŠ Vič Ljubljana, OŠ Prežihov Voranc Ljubljana, OŠ Kašelj Ljubljana, Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana, OŠ Ivana Skvarča Zagorje).

Spletna stran: www.slovenija50plus.si

Vabilo posameznikom k podpori našega dela

Podpora posameznikov za uresničevanje velikih ciljev in ambicioznih vizij postaja vedno bolj ključna za naš nadaljnji obstoj, zato smo tudi v letu 2017 posameznike povabili k podpori z donacijo ali [namenitvijo 0,5 % dohodnine](#). Slednja donatorjev nič ne stane, nam pa omogoča neodvisno delovanje v javnem interesu. V spodbudo in zahvalo smo ob koncu leta pripravili sedaj že tretji Umanoterin [0,5% kviz](#).

Spletna stran: www.umanoterakviz.si

Transparentnost in odmevnost našega dela

Spletna stran in družabna omrežja

V letu 2017 smo upravljali spletne strani Umanotera, Plan B za Slovenijo in Slovenija znižuje CO₂. Na spletni strani www.umanotera.org smo zabeležili 51.700 ogledov strani obiskovalcev, ki so se na spletni strani v povprečju zadržali 1,5 minute. Umanoterina spletna skupnost na FB šteje skoraj 2.500 članov in se širi, na Twitterju pa imamo nekoliko manj kot 1.200 sledilcev.

Umanotera je bila v letu 2017 tudi administrator Facebookove strani Slovenija-co2.si, ki šteje nekaj več kot 700 sledilcev, in istoimenskega Twitter računa, ki šteje dobrih 260 sledilcev. Naročnikom na Umanoterina obvestila in našim prostovoljcem smo v letu 2017 posredovali 11 obvestilnikov in vabil na dogodke.

Objave in nastopi v medijih

V letu 2017 smo izdali 18 sporočil za javnost in ob pomembnejših mejnikih organizirali konference za novinarje in novinarske zajtrke. Naš kliping za leto 2017 pokaže več kot 300 objav in omemb Umanotere in njenih projektov v tiskanih in elektronskih medijih oziroma v povprečju 25 na mesec. Najbolj odmevne so bile vsebine v zvezi z izgradnjo industrijskega obrata Magna, skupnostnim upravljanjem z življenjskimi viri, ozelenjevanjem občinskega proračuna in trgovinskimi sporazumi. Gostovali smo v radijskih in televizijskih oddajah ter se pojavljali v prispevkih in intervjujih v tiskanih medijih (Delo, Dnevnik, Večer, Mladina, Objektiv). Vabljeni smo bili v odmevne oddaje, kot so Tarča in Studio City na TV Slovenija ter Vroči mikrofoni na Val202.

Svetilnik – management organizacije

Skrb za okolje – okoljska politika Umanotere

Okoljska politika je sestavni del Umanoterinega vodenja in organizacijske kulture. Vzpostavljen sistem »zelene pisarne« je kot sistem ravnanja z okoljem integriran v vsakdanje poslovanje in dolgoročno načrtovanje delovanja Umanotere.

Čeprav je neposreden vpliv našega delovanja na okolje relativno majhen, težimo k stalnemu zmanjševanju škodljivih vplivov naših dejavnosti na okolje. Želimo voditi z zgledom, zato vplive redno merimo in objavljamo. Tako že deveto leto merimo in objavljamo svoj ogljični odtis iz dejavnosti na Trubarjevi 50 z namenom, da bi določili najpomembnejše vire izpustov toplogrednih plinov in načrtovali ukrepe za njihovo zmanjševanje.

V izračunu ogljičnega odtisa za leto 2017 so upoštevani neposredni izpusti zaradi ogrevanja prostorov, posredni izpusti zaradi porabe električne energije, prevozov zaposlenih na delo in službenih prevozov ter porabe papirja v letu 2017.

Izračun ogljičnega odtisa Umanotere za pisarno na Trubarjevi 50, kjer so bile v letu 2017 zaposlene 4 osebe

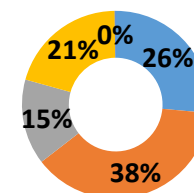
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Vir	t CO ₂	t CO ₂	t CO ₂	t CO ₂	t CO ₂	t CO ₂	t CO ₂	t CO ₂	t CO ₂
Elektrika	1,24	0,8	1,05	1,23	1,23	1,29	1,16	1,19	1,18
Ogrevanje	1,9	1,9	1,9	1,71	1,71	1,71	1,71	1,71	1,71
Prevozi									
prevozi na delo	0,61	0,98	0,77	0,81	0,44	0,17	0,87	0,67	0,66

službeni prevozi – avto	2,00	0,74	0,30	0,39	0,35	0,78	0,84	0,42	0,75
službeni prevozi – vlak	0,36	0,14	0,15	0,01	0,07	0,13	0,02	0,01	0
službeni prevozi – bus	-	-	-	0,16	0,095	-	0,02	0,00	0
službeni prevozi – letalo	0,93	3,74	2,65	0,54	1,21	-	1,19	0,32	0,17
Prevozi skupaj	3,9	5,6	3,87	1,91	2,16	1,08	2,94	1,42	1,58
Papir				0,23	0,025	0,02	0,01	0,01	0,01
Skupaj	7,04	8,3	6,82	5,08	5,12	4,10	5,82	4,32	4,49

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Ogljični odtis za organizacijo v t CO ₂	7,04	8,30	6,82	5,08	5,12	4,10	5,82	4,32	4,49
Ogljični odtis na zaposlenega v t CO ₂	1,17	1,38	1,14	0,86	0,82	0,59	1,70	0,95	1,12
Ogljični odtis na m ² pisarne v t CO ₂	0,08	0,10	0,08	0,06	0,06	0,05	0,07	0,05	0,05

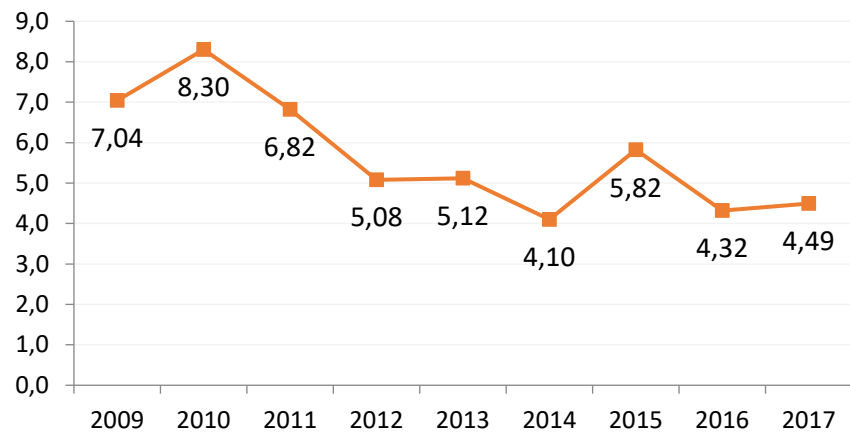
Ogljični odtis Umanotere v letu 2017

- Električna energija
- Ogrevanje - zemeljski plin
- Prevozi na delo
- Prevozi - službeni
- Papir

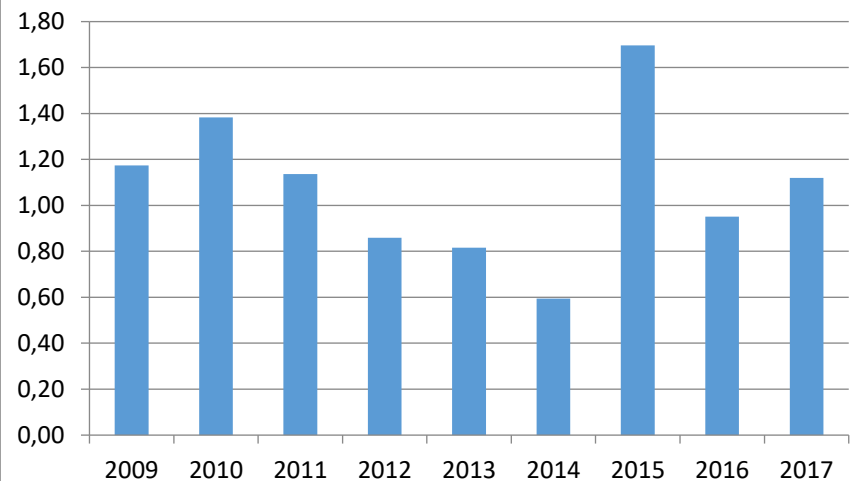

Ogljični odtis Umanotere po letih (t CO₂)

Ogljični odtis na zaposlenega (t CO₂)

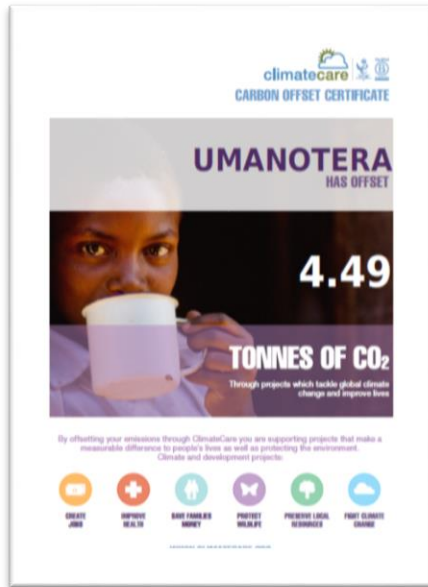

Največji vir izpustov CO₂ je tudi v letu 2017 predstavljalo ogrevanje prostorov (38 % vseh emisij). Te izračunavamo pavšalno iz ocene porabe energenta (zemeljski plin) za celo stavbo in deleža površine pisarn. Umanotera nima vpliva na izbiro energenta za ogrevanje, prav tako se zaradi pavšalnega načina izračunavanja v ogljičnem odtisu ne odražajo naši varčevalni ukrepi: vzdrževanje primerne delovne temperature in redno zmanjševanje ogrevanja pisarn med vikendi. Osnovno delovanje pisarne (elektrika, ogrevanje in papir) je predstavljalo skoraj 2/3 vseh emisij, pri čemer je odtis zaradi porabe papirja zanemarljiv. Porabili smo 1,5 lista papirja na zaposlenega na dan, kar je (ob upoštevanju zahtevanega papirnega poročanja na projektih) nizka vrednost in kaže na okoljsko ozaveščenost zaposlenih. Letalske prevoze smo učinkovito nadomeščali s telekonferencami in v celem letu opravili en sam službeni let v Bruselj. V primerjavi s prejšnjim letom je delo na projektih zahtevalo precej več službenih prevozov z avtom. Zato se je celotni ogljični odtis organizacije glede na prejšnje leto povečal, večji je tudi odtis na zaposlenega. Zaposleni so na delo prihajali peš, s kolesom ali z javnim prevozom. Čeprav smo službene prevoze z avtom v veliki meri optimizirali z deljenjem prevozov (povprečno število oseb v avtu je bilo 2,46), še doslednejše deljenje prevozov ostaja priložnost za zmanjšanje ogljičnega odtisa.

Ogljični odtis na zaposlenega (1,12 t CO₂) je zanimiv v primerjavi s planetarno nosilno sposobnostjo podnebne sistema, ki znaša manj kot 2 t CO₂ na prebivalca na leto. Zaposleni kljub stalni težnji k nizkoogljičnemu delovanju organizacije že s službenim delom svojega življenja povzročimo več kot polovico vsakemu od nas »pripadajočih« letnih izpustov.

V letu 2017 smo izvajali ukrepe za zmanjšanje porabe energije za ogrevanje in električne energije ter ukrepe za ločeno zbiranje in minimiziranje količin odpadkov, ki smo jih sprejeli v okviru [zelenega sistema delovanja](#). Ločevanje odpadkov stalno kontroliramo in je

na visoki ravni. Proizvedemo minimalne količine mešanih odpadkov (manj kot 2 kg na zaposlenega na leto). Pisarniški papir zbiramo ločeno in ga oddajamo socialnemu podjetju za celulozno izolacijo. Hrano si v pisarno v veliki meri prinašamo v embalaži za večkratno uporabo in s tem zmanjšujemo količino odpadne plastike. Tudi v letu 2017 smo

dosledno izvajali našo zeleno nabavno politiko. Na vseh dogodkih, ki smo jih organizirali, smo z izbiro živil in načina pogostitve, brezpapirnim poslovanjem in informiranjem udeležencev promovirali trajnostno nabavo, s pripravo mobilnostnih načrtov pa zmanjševanje motoriziranih prevozov.

Kot že predhodna leta smo se tudi za izravnavo izpustov toplogrednih plinov zaradi delovanja Umanotere v letu 2017 povezali z organizacijo ClimateCare. ClimateCare bo

financiral projekte po svetu, ki znižujejo izpuste prek povečanja energijske učinkovitosti ali obnovljivih virov energije, in s tem v našem imenu prispeval k zniževanju globalnih emisij.

Sistem kakovosti

V letu 2008 smo v Umanoteri začeli uvajati sistem kakovosti po metodi Pqasso (Practical Quality Assurance System for Small Organisations). Sistem nam omogoča pogled na delovanje Umanotere kot organizma, ki se celovito razvija. Hkrati nam omogoča tudi prepoznavati tiste stvari, ki jih že počnemo dobro, in tiste šibke točke, ki jih je treba okrepiti.

Skozi leta smo ga nadgrajevali s Sistemom kakovosti NVO (SIQ) in spoznanji iz našega delovanja v praksi.

Razvoj zaposlenih in skrb zanje

V Umanoteri razvoj zaposlenih in skrb zanje uvrščamo med eno od prioritet v sklopu kakovosti organizacije. Svojim sodelavcem zagotavljamo konstruktivno delovno vzdušje, ki temelji na medsebojnem spoštovanju ter soodločanju in soodgovornosti. V letnih razgovorih vodstvo z zaposlenimi pregleda uspehe in priložnosti za izboljšave, načrte dela in potrebe ter želje po usposabljanjih. Z omogočanjem usposabljanja Umanotera zaposlene podpira v njihovem osebnem in strokovnem razvoju.

25. in 26. avgusta je na Sončnem griču v Hrvojih potekalo Umanoterino letno srečanje, ki smo se ga udeležili zaposleni ter člani uprave. Na letnem srečanju smo načrtovali aktivnosti Umanotere glede na aktualni globalni in nacionalni družbeno-politični kontekst.

V letu 2017 smo se udeležili usposabljanj, med njimi so bila najpomembnejša naslednja:

- Usposabljanje za komuniciranje (Ministrstvo za javno upravo)
- Komuniciranja znanosti (Agencija za raziskovalno dejavnost RS).

Udeležili smo se strokovnih konferenc in delavnic, med njimi:

- Ogljični odtis biogoriv (Delovna skupina za podnebje mreže Plan B za Slovenijo v sodelovanju z združenjem Transport & Environment)
- Trgovska veriga je tako močna kot njen najšibkejši člen (Focus, društvo za sonaraven razvoj)
- Obnovljivi viri energije in naravovarstvo, serija delavnic (Delovni skupini za energetiko in naravovarstvo mreže Plan B za Slovenijo)
- Globalno učenje (Društvo Humanitas)

Zahvala posameznikom in organizacijam, ki so podprli naše delovanje

Na nacionalnem posvetu *Napredne občine Slovenije: lokalnim skupnostim prijazni proračuni* so predavali: državni sekretar na Ministrstvu za finance Tilen Božič, predstavnik Generalnega direktorata za okolje pri Evropski komisiji Sven Schade, predstavnik Urada za varstvo okolja v mestu Stuttgart Hans-Wolf Zirkwitz, evropska komisarka za promet Violeta Bulc in predstavnica Eko sklada Mojca Vendramin.

Na *Okrogli mizi naprednih slovenskih občin* so svoje znanje in izkušnje delili: župan občine Idrija Bojan Sever, župan občine Ajdovščina Tadej Beočanin, direktor Goriške lokalne energetske agencije – GOLEA Rajko Leban, vodja Oddelka za okolje in prostor v občini Škofja Loka Tatjana Bernik in višji znanstveni sodelavec na Geografskem inštitutu Antona Melika ZRC SAZU Janez Nared.

Prostovoljka Tina Toškan je izdelala infografiko *Napredne občine Slovenije – Lokalnim skupnostim prijazni proračuni*.

Osnutek *Priročnika za ozelenjevanje občinskega proračuna* so strokovno pregledali in podali predloge za izboljšave: direktorica občinske uprave občine Ajdovščina Mojca Remškar Planinc, vodja Oddelka za okolje in prostor v občini Škofja Loka Tatjana Bernik in direktorica občinske uprave občine Škofja Loka Špela Justin.

Na nacionalni konferenci *Dovolj za vse: Skupnostno upravljanje z življenjskimi viri* so dobre prakse predstavili: predstavnica Oddelka za strategijo mesta Gent Annelore Raman, župan občine Sutrio Manlio Mattia, predstavnica Mestne občine Nova Gorica Mateja Zoratti, predstavnik društva Naturo Gregor Rožanc, predstavnik občine Postojna Dejan Gorenc in predstavnica Ljudske univerze Kranj Renata Dobnikar.

Prostovoljka Andreja Zgonc je zbrala podatke za analizo, ali slovenske občine pri pripravi občinskega proračuna vključujejo zainteresirano javnost.

Regijske delavnice o skupnostnem upravljanju z življenjskimi viri so v svojih prostorih gostili: mariborska Tkalka, Središče Rotunda Koper, Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj, Laboratorij za kreativne industrije Punkt Zagorje ob Savi, Mladinski center Postojna in Mladinsko zdravilišče in letovišče Debeli rtič.

Na posvetu *Krčenje prostora civilne družbe* so svoje poglede in izkušnje delili: Dóra Papp iz fundacije Krétakör, Anja Olin-Pape iz Svetovalnega odbora za mlade pri Svetu Evrope, Tina Divjak iz Centra nevladnih organizacij – CNVOS, Jože Vogrinc iz Filozofske fakultete, Kamal – učitelj iz Turčije ter Frank Barat iz organizacije Transnational Institute (video prispevek).

Kanadski profesor investicijskega prava Gus Van Harten je v sklopu evropske turneje obiskal tudi Slovenijo in se sestal s predstavniki Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo ter predsednico Odbora za gospodarstvo v Državnem zboru.

Nemški in kanadski nevladniki Pia Eberhardt, Stuart Trew in Max Bank so posebej za dogodek o sporazumih o prosti trgovini in multilateralnem naložbenem sodišču prišli v Slovenijo ter spregovorili z novinarji številnih medijev.

Umanoterin 0,5% kviz je na splet postavila Katarina Kovačič.

Prostovoljka Karin Geršak je lektorirala Umanoterino letno poročilo za leto 2016.

Prostovoljki Tina Toškan in Iris Šömen sta iz italijanščine prevedli zadružna pravila in statut razpršenega hotela Borgo Soandri.

Hvala tudi donatorjem posameznikom in drugim prostovoljcem, ki ste nam pomagali pri izvajanju projektov.

Finančno poročilo

Leta 2017 smo ustvarili prihodke v vrednosti 205.503,37 € in odhodke v vrednosti 205.440,91 €. Presežek prihodkov nad odhodki je bil 46,94 €.

I. STANJE SREDSTEV IN VIROV NA DAN 31.12. 2017

1 Neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva

Družba ima v lasti osnovna sredstva v skupni revalorizirani nabavni vrednosti 31,13 €. Odpisanost osnovnih sredstev je 99,87%. Osnovna sredstva so posamično amortizirana po enakomerni časovni metodi. V letu 2017 ni bila opravljena revalorizacija.

2. Ni dolgoročnih finančnih naložb.

3. Denarna sredstva in kratkoročne terjatve

Stanje denarnih sredstev in terjatev na dan 31. 12. 2017 v bilanci stanja je 54.575,51 €.

Denarna sredstva na poslovnem računu v vrednosti 46.677,63 € so enaka stanju na bančnem izpisku dne 31. 12. 2017.

Med kratkoročnimi terjatvami do kupcev v skupni vrednosti 7.194,27 € so odprte terjatve iz naslova prodaje blaga in storitev.

Terjatve iz naslova plačila obresti znašajo 4,94 €.

Terjatve za vstopni DDV na presečni datum 31.12.2017 znaša 84,27 € (računi prejeti v januarju 2018). Drugih terjatev je 614,40 €.

Kratkoročno odloženi stroški v višini 537,87 € (račun prejet v letu 2017, vendar se nanaša na strošek leta 2018).

4. Kratkoročne obveznosti

Obveznosti v vrednosti 20.629,38 € so sestavljene iz:

obveznost do dobaviteljev	470,95 €
obveznost do davka iz dobička / preplačilo	-9,08 €
obveznost do delavcev - čiste plače	3.450,00 €
prispevki in davki od plač ter DDV	3.185,58 €
obveznost do delavcev - prevoz in prehrana	1.032,20 €
prejeto posojilo	12.500,00 €

Odprte obveznosti konec leta do dobaviteljev, ki bodo poravnane v prvih mesecih leta 2018. DDV poravnano do konca januarja 2018, kot je zakonski rok za plačilo, drugi prispevki in davki ob izplačilu decembrske plače.

V letu 2017 je pravna oseba obračunala izstopni DDV od prodaje blaga in storitev v vrednosti 2.662,00 € ter obračunala vstopni DDV od prejetih računov v vrednosti 1.232,00 €.

Izplačano je bilo za 232,74 € neto avtorskih honorarjev.

Odloženi so prihodki v višini 30.000,00 €, ki se nanašajo na opravljeno storitev/dobavo za leto 2018.

5. Kapital in poslovni izid prenesen v naslednje leto

Kapital Umanotere je sestavljen iz trajnih vlog domačih oseb v vrednosti 1335,34 € ter obračunane revalorizacije osnovnih sredstev v vrednosti 482,86 €.

Presežek prihodkov v vrednosti 2.696,93 € je sestavljen iz presežkov odhodkov in prihodkov preteklih let in presežka prihodkov tekočega leta.

II. IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV

V letu 2017 je bilo doseženo 205.503,37 € prihodkov in 205.440,91 € odhodkov. V primerjavi s preteklim letom je bilo doseženo za 20,76% več prihodkov in za 20,99% več odhodkov.

Po davčni bilanci ima pravna oseba ugotovljeno obveznost za davek od dohodkov pravnih oseb v višini 15,52 €.

III. ZAPOSLENI

V letu 2017, preračunano iz ur, so bili povprečno redno zaposleni 4 delavci. Izplačana je bila povprečna mesečna bruto plača na delavca v vrednosti 1.540,32 €.